

1. Požadavky pro udělení zápočtu z předmětu *výchova v práci učitele*

- aktivní účast v seminářích (minimálně 80 %);
- průběžné vypracovávání úkolů zadaných na seminářích;
- v závěru semestru předložení pracovního portfolia s kompletními materiály ze seminářů, a to včetně vypracovaných úkolů.

2. Já jako učitel – jak o sobě přemýšlím v roli učitele?

Odpovězte písemně – formou volné výpovědi – na tuto otázku.

3. Východiska práce učitele: proč pozitivní psychologie?

Positivní psychologie je reakcí na vývoj psychologie jako vědeckého oboru ve 20. století, kdy se pozornost výzkumníků téměř výhradně zaměřovala na negativní aspekty života, na poruchy, odchylky od normy, problémové oblasti. Zásadní vliv na proud označovaný jako pozitivní psychologie měla humanistická psychologie, která svou pozornost rovněž směřovala k pozitivním aspektům lidského života. Slezáčková (2010) ve své přehledové studii připomíná Maslowovu (2000) pyramidu hierarchie potřeb nebo Rogersův (1995, 1998) koncept tzv. plně fungující osoby. Slezáčková (2010, s. 57) vymezuje – vycházejíc ze Seligmana (2003) a Petersona (2006) – pozitivní psychologii „jako vědu zabývající se studiem pozitivních emocí (radost, štěstí, láska, naděje) a kladných životních zážitků a zkušeností (optimální prožívání – flow), výzkumem pozitivních individuálních vlastností a rysů osobnosti (optimismus, zvědavost, nezdolnost, smysl pro humor) a hledáním faktorů uplatňujících se v pozitivně fungujících společenstvích a institucích.“

Jedním ze samostatných proudů pozitivní psychologie je tzv. psychologie silných stránek osobnosti (psychology of human strengths), reprezentovaný například např. Petersonem (2006). Uplatňuje nový přístup v uvažování o charakteru, inteligenci, usuzování, kreativitě či stárnutí a usiluje o podporu pozitivních fenoménů. V pozitivní psychologii často užívaný pojem flourishing neboli prospívání, vzkvétání zastřešuje pět aspektů šťastného a naplněného života: (1) pozitivní emocionalitu, (2) prožívanou smysluplnost existence, (3) kvalitní mezilidské vztahy, (4) angažovanou aktivitu a (5) pracovní či studijní úspěšnost.

Citovaná literatura

- Maslow, A. H. (2000). *Ku psychologii bytí*. Modra: Persona.
- Peterson, Ch. (2006). *A primer in positive psychology*. New York: Oxford University Press,
- Pravdová, B. (2014). *Já jako učitel: profesní sebepojetí studenta učitelství*. Brno: PdF MU.
- Rogers, C. R. (1995). *Ako byt' sám sebou*. Bratislava: Iris.
- Rogers, C. R. (1998). *Způsob bytí*. Praha: Portál.
- Seligman, M. E. P. (2003). *Opravdové štěstí: pozitivní psychologie v praxi*. Praha: Ikar.
- Seligman, M. E. (2014). *Vzkvétání: nové poznatky o podstatě štěstí a duševní pohody*. Brno: Melvil.
- Slezáčková, A. (2010). *Positivní psychologie – věda nejen o štěstí*. *E-psychologieelektronicky časopis ČMPS [online]*, 4(3) [cit. 2012-11-04]. Dostupné z: <http://e-psycholog.eu/clanek/97>.

Doporučené texty z časopisu *Komenský*

Archiv časopisu je dostupný zde: <http://www.ped.muni.cz/komensky/predesle-rocniky>

Číslo 02, listopad 2012

- ⇒ Michal Rigel: *Vývoj kázeňských postihů na školách v českých zemích aneb Vyhánění metla děti z pekla?* 12–16.
- ⇒ Klára Šedřová: *Mocenské konstelace ve školní třídě II: Když učitelé hrají přesilovku*, 17–

20.

Číslo 03, březen 2013

- ⇒ Jarmila Bradová: Rodiče vítání: Se Zdeňkem Slejškou o otevírání škol rodičům a rodičů školám, 5–11.
- ⇒ Klára Šed'ová: Mocenské konstelace ve školní třídě III: Když moc cirkuluje po třídě, 21–23.

Číslo 04, květen 2013

- ⇒ Kateřina Lojdová: S Eliškou Sokolovskou o inkluzivním vzdělávání, speciálním školství a tom, co je fér, 5–8.
- ⇒ Aleš Máchal: O některých mýtech v environmentální výchově, 9–13.
- ⇒ Klára Šed'ová: Mocenské konstelace ve školní třídě IV: Když nastane tahanice, 28–31.
- ⇒ Zuzana Šalamounová: V kůži někoho jiného, 32–35.

číslo 01, září 2013

- ⇒ Jarmila Bradová: Hledání logiky ve výchově bez trestů. S Václavem Martinem o školní nekázní a nelogičnosti trestání, 5–10
- ⇒ Alena Chládková: Jak na problémové chování žáků? Nechme se inspirovat Finskem. 24–27.

Číslo 03, březen 2014

- ⇒ Veronika Rodriguezová: S Jaroslavem Provazníkem o umění ve výchově a bezpečí dramatické hry, 6–9.

Otázky a úkoly

Domníváte se, že vás vaši učitelé vychovávali?

Uved'te pozitivní i negativní příklad výchovného působení učitele.

Je úlohou školy/učitele vzdělávat, nebo vychovávat? Svůj názor zdůvodněte.

Úkol na 2. seminář – 1. 3. 2017

Zhlédněte film Precious (2009) režiséra Lee Danielsa (bližší info na <http://www.csfd.cz/film/235194-precious/>).

Na stránkách ČSFD se jeden z recenzentů filmu vyjadřuje následovně:

kiddo PS: postavu andělské učitelky, která padlé ženě ukazuje cestu ke světlu, už prosím nikdy víckrát ze smetiště nevyhrabávat. [citováno z <http://www.csfd.cz/film/235194-precious/> 29. 9. 2014].

Souhlasíte s autorem recenze? Pokud ano, proč? Pokud ne, proč? Připravte si argumenty, kterými svůj názor obhájíte. *Nejsou dobré a špatné odpovědi, ale pouze vaše odpovědi.*

Osnova 1. semináře – 22. 2. 2017

1. Seznámení – vizitky, obory, důvod volby semináře
2. Co očekávám od předmětu?
3. Předmět – jeho charakter – vnášet vaše témata, vaše otázky
4. Podmínky pro ukončení + doporučená literatura: KOMENSKÝ
5. Já jako učitel – volná výpověď – východisko pro další práci v semináři
6. Výchova jako součást práce učitele
 - A) Vychovávali vás učitelé? Jak?
 - B) Pozitivní/negativní příklad výchovného působení učitele.
 - C) Má škola/učitel vychovávat?
7. <https://www.youtube.com/watch?v=q6FbVd1Am8E> TŘÍDA 8. A
8. Úkol na příští seminář

